

СПОМИНИ ПРО ТОВА. ІВАНА ЦЕПКА.

На своїй різноманітній, бурхливій життєвій дорозі я зустрівся на короткий час з тов. Цепком. Це було на початку 1921-го року в м. Умані, на Радянській Україні. За цей короткий час (біля п'яти тижнів) він вів нестерпими слідами записати в мій пам'яті. Сотні інших людей перейшли перед мої очі — і я не пам'ятаю їх. А тов. Цепко залишився в мій свідомості, як довго вона існуватиме.

Вперше я побачив його на передмісті Умані біля казарми, в канцелярії військового комісара (військова) червоного галицького полку. Канцелярія військова була місцем, де щодня сходилися всі політичні робітники нашого полку, щоб переглянути часописи, порозумітися про біжучі справи, намітити шлях найближчої роботи. Я теж був там правильно щодня і знав добре усіх, хто туди приходив.

Я вже сказав, що це було на початку 1921-го року. Одного дня я завважав сніжку людини. Це був молодий хлопець, низького росту, добре збудований, дуже блідий. Ми не знайомилися формально, а просто стали говорити — і були знайомі.

То був тов. Цепко Іван. Він тільки-но виїшов з лікарні після п'ятиного тифу. Дякого був такий блідий на обличчя.

Хлопець був дуже цікавий і симпатичний. Говорив радо, багато, безпечно, швидко, зав'язало — і цікаво та весело.

Скоро він увійшов в біжучу партійну роботу в полку. Головно працював в полковому бюро комуністичних гуртків. Тут виявилася ще одна черта його характеру: незвичайна роботящість, точність в роботі і совісність.

Крім того він невтомно працював в різних інших організаціях в полку, виступав як промовець, робив доклади в ком. гуртку штабу полку, і в інших гуртках, як лектор брав участь в нашому полковому "університеті", себ-то в полковій школі, котра мала дати своїм слухачам основи світогляду і глибоке арозуміння всього, що діялося довкола них.

Весь час, як довго ми були разом в полку, я бачив тов. Цепка в нирі роботи. В його ясних, синих очах на круглому, білому обличчі палав невгамований жар, вічний запал до праці.

Хоч тов. Цепкові було всего тоді 20 чи 21 літ життя, але-ж пережив він вже не мало. Часом здавалося його намогити, і він розповідав свої "пригоди".

В 1920-ому році, після арду одної галицької бригади під Винничею в квітні місяці, як зазначувало загальною недовірою до галицьких військово-чарстии — тоді й він опинився разом з багатьма на лісових заготовках — де в Саратівській губернії. По дні припадли вояки зі своєї стації в вагонах-порожнях і вантажиди дрова. Для навантаження одного вагона було призначено три товариші. За 3—4 години "артіль" виконувала свою роботу. Як премію за навантаження дров одержували мануфактуру.

Та "артіль", де був тов. Цепко, творила "комуна". Вона складала свою мануфактуру разом — і тов. Цепко направлявся до тамових Німців-колоністів обмінювати її на продукти сільського господарства. Цим способом "комуна" доповнювала своє скупецьке харчування.

Тимчасом Червона Армія заступала в ворота Галичини. Всіх товаришів, як одного, потягнуло туди. Стали писати, добиватися, просити, телеграфувати.

Накінеш Урйишла дожида на телеграмка... І поїхали безмежними країнами — на захід.

Скоро виславо тов. Цепка з вагоном збіжжя для петроградських робітників, які в той час голодували. Галицькі селяне, на поклик Радянської Влади, добровільними жертвами збирали вагон збіжжя і вислали т. Цепка з своїм скромним, хоч ширим подарунком на далеку — революційну бівиці.

Тоді він власними очима оглядав те все, про що тут розповідали легенди. Подобався йому дуже великий лад і порядок, наладженість громадського, публічного життя в столиці, яку він вівспі досить добре оглянути.

Як повернув з тої поїздки назад до полку, то мандрував разом з ним скрізь по Правобережній Україні, аж доки не заведужав.

А потім, як поздоровів, знову та-ж мандрівка...

На початку 1921-го року йшов в Комуністичній Партії великий спір про роль професійних спілок в часі диктатури пролетаріату.

До нас, в глуху провінцію слабо долітали відомости цього спору. Все-ж таки ми в своїм слухачам основи світогляду і глибоке арозуміння всього, що діялося довкола них.

Весь час, як довго ми були разом в полку, я бачив тов. Цепка в нирі роботи. В його ясних, синих очах на круглому, білому обличчі палав невгамований жар, вічний запал до праці.

Хоч тов. Цепкові було всего тоді 20 чи 21 літ життя, але-ж пережив він вже не мало. Часом здавалося його намогити, і він розповідав свої "пригоди".

В 1920-ому році, після арду одної галицької бригади під Винничею в квітні місяці, як зазначувало загальною недовірою до галицьких військово-чарстии — тоді й він опинився разом з багатьма на лісових заготовках — де в Саратівській губернії. По дні припадли вояки зі своєї стації в вагонах-порожнях і вантажиди дрова. Для навантаження одного вагона було призначено три товариші. За 3—4 години "артіль" виконувала свою роботу. Як премію за навантаження дров одержували мануфактуру.

Та "артіль", де був тов. Цепко, творила "комуна". Вона складала свою мануфактуру разом — і тов. Цепко направлявся до тамових Німців-колоністів обмінювати її на продукти сільського господарства. Цим способом "комуна" доповнювала своє скупецьке харчування.

Тимчасом Червона Армія заступала в ворота Галичини. Всіх товаришів, як одного, потягнуло туди. Стали писати, добиватися, просити, телеграфувати.

Накінеш Урйишла дожида на телеграмка... І поїхали безмежними країнами — на захід.

Скоро виславо тов. Цепка з вагоном збіжжя для петроградських робітників, які в той час голодували. Галицькі селяне, на поклик Радянської Влади, добровільними жертвами збирали вагон збіжжя і вислали т. Цепка з своїм скромним, хоч ширим подарунком на далеку — революційну бівиці.

На якомусь зібранні ми з тов. Цепком спорили з приводу цього питання, — і, наскільки собі пригадую, і переміг в спорі, але не переконав тов. Цепка. Він і даліше о-став на своїй позиції.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

Др. Ростислав Заклинський. Камінь на Поділля, 27. II. 1923.

Скоро наші життєві дороги розійшлися — я виїхав з полку, а тов. Цепко остав там. І я більше його не бачив.

Пам'ять про нього остала в мені як про товариського хлопця з ясним розумом і твердим характером.

М. ІРЧАН. БЕЗСМЕРТНИМ ГАЛИЦЬКИМ БУНТАРЯМ.

В нас жертв багато, та ми ростемо,
Хоч сила наша — ми самі.
В нас тверда віра у Майбутнє,
У ясні — вільні дні.

Ми не ридасмо над братом,
Як його гурдо прошили кулі.
Ми горді тим, що нас багато
Може так вмерти підчас бурі.

Сьогодні рік, як друзі наші
Впали безстрашно на полі бою,
І рідну землю у найдах
Тихо зросили кровю.

Ми гордо голови тримасмо,
Бо нам не вмерти, нам тільки жити,
І клятий ворог може знуцатись,
Та прагди і бунту йому не воіти.

Тому спить Друзі в ріднім краю —
Ви не самі — ми духом з Вами!
І нові лави мільонів
Йдуть сміло Вашими стежками.

НАРОДНА ПІСНЯ ПРО Т.Т. МЕЛЬНИЧУКА, ШЕРЕМЕТУ І ЦЕПКА.

(Записана на галицькому Покутті.)

Ой летіла зазуленька, тай сіла,
Ой з Чорткова сумна вістка злетіла.
Ой було їх всіх дванадцять, як орлів,
Шо стріляли і бивали всіх панів.
Ой за Збручем Україна — Радянська,
Прийшла вісти ой ватага — повстанська.
Ой ватага, ватаженка — червона,
Ой відважна, відваженка — гонорна.
Напереді Степан — сокія ступає,
Тай червоном, геї праїором, махає.
За ним Петро — орел бистрий в сід, ой в сід,
"Згинем брата або волю дамо всім!"
А позаду Іван Цепко — лісами,
"Гей товариші селяне, враз з нами!"
Закурілась доріженка, тай дворіч
Ой у крові подушилисі пани.
Се вам панки тай підпанки за народ,
Тай за то, шо не давали нам свобод.
Се